

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کارگاه

تعارفہ گذاری خدمات پرستاری

با تمرکز بر سطوح مراقبتی پرستاری و امتیاز کیفی

اداره پرستاری دانشگاه

بهمن ماه ۱۴۰۲

اهمیت سطوح مراقبتی

- ▶ به منظور اجرای فرآیند پرستاری در اولین گام این فرآیند (**Assessment**)، ارزیابی بیمار ضروری است.
- ▶ در ادامه روند مراقبتی نیز، **ارزیابی های مجدد** نیز بسته به شرایط بیمار تکرار خواهند شد.
- ▶ **تعیین سطح مراقبتی** به عنوان یکی از اقدامات ضروری در مرحله ارزیابی و شناخت، به شمار می رود.
- ▶ بر مبنای سطح مراقبتی تعیین شده، پایه ریزی **تشخیص ها و مراقبت های پرستاری** انجام می گردد.
- ▶ سطح مراقبتی براساس دستورالعمل مراقبت به روش موردی (**Case Method**)، بسته به شدت بیماری و میزان استقلال /وابستگی بیمار تعیین می گردد.

سطوح مراقبتی پرستاری

- ▶ سطح ۱: خودمراقبتی (Self Care)
- ▶ سطح ۲: مراقبت جزئی
- ▶ سطح ۳: مراقبت نسبی
- ▶ سطح ۴: مراقبت کامل (Total Care)
- ▶ سطح ۵: مراقبت ویژه (Intensive Care)

پیوست یک: تعریف سطوح مراقبتی

سطح مراقبت: میزان نیاز بیمار به مراقبت های پرستاری براساس وضعیت بیمار طی یک نوبت کاری است که در این دستورالعمل در پنج سطح شامل خود مراقبتی^۱، مراقبت جزئی، مراقبت نسبی، مراقبت کامل^۲ و مراقبت ویژه^۳ در نظر گرفته شده است.

سطح ۱: خودمراقبتی

- انجام فعالیت های ADLs بدون کمک دیگران
- نیاز به درمان دارویی کم
- برقراری خط وریدی
- کنترل هر ۶ ساعت علائم حیاتی

سطح یک (خود مراقبتی): بیمار بدون کمک دیگران قادر به انجام فعالیت‌های روزانه خود (خوردن و آشامیدن، نظافت و آراستگی، دفع و حرکت) می‌باشد. غالباً نیاز به درمان دارویی خاصی ندارند و عمده اقدام مراقبتی آنها برقراری راه وریدی و کنترل هر ۶ ساعت علائم حیاتی می‌باشد.

سطح ۱: خودمراقبتی

دارو و درمان	آموزش و حمایت عاطفی	سلامت عمومی	فعالیت های روزمره زندگی (ADLs)				سطح مراقبتی
			تحرک	وضعیت دفعی	بهداشت فردی	تغذیه	
فاقد درمان دارویی یا دارای درمان مختصر	آموزش مختصر جهت فرآیندهای درمانی ساده- بدون واکنش غیرعادی	خوب - اقدامات تشخیصی و درمانی ساده	بدون نیاز به کمک	بدون نیاز به کمک یا کمک مختصر	بدون نیاز به کمک	بدون نیاز به کمک	سطح ۱

سطح ۲: مراقبت جزئی

- انجام فعالیت های ADLs با حداقل کمک
- نیاز به مراقبت محدود
- برقراری خط وریدی
- دادن دارو و بررسی اثر آن
- کنترل هر ۶ ساعت علائم حیاتی

سطح دو (مراقبت جزئی): بیمار با حداقل کمک قادر به انجام فعالیت‌های روزمره خود می باشد. در طول یک نوبت کاری نیازمند سطح محدودی از مراقبت که نهایتاً شامل کنترل علائم حیاتی (هر ۶ ساعت)، برقراری راه وریدی، دادن دارو و بررسی اثر دارو می باشد.

سطح ۲: مراقبت جزئی

دارو و درمان	آموزش و حمایت عاطفی	سلامت عمومی	فعالیت های روزمره زندگی (ADLs)				سطح مراقبتی
			تحرک	وضعیت دفعی	بهداشت فردی	تغذیه	
نیاز به ۲۰-۳۰ دقیقه زمان برای دادن داروها، نیاز به بررسی اثربخشی دارو	۱۰-۵ دقیقه آموزش و حمایت عاطفی در هر شیفت	نیاز به مشاهده دقیق علائم حیاتی، کنترل جذب و دفع مایعات	قادر به چرخیدن در تخت - حداقل تشویق با کمک	نیاز به کمک، قادر به کنترل دفع	بدون نیاز به کمک یا با حداقل کمک	نیاز به کمک در آماده کردن غذا یا تشویق به خوردن	سطح ۲

سطح ۳: مراقبت نسبی

- انجام فعالیت های ADLs با کمک دیگران
- نیاز به مراقبت بیشتر (مشاهده و ارزیابی وضعیت فیزیولوژیک در هر نوبت کاری)
- برقراری خط وریدی و پایش آن
- دارودرمانی، بررسی اثر و عوارض دارویی
- کنترل دقیق علائم حیاتی

سطح سه (مراقبت نسبی): بیمار برای انجام فعالیت‌های روزانه به کمک احتیاج داشته و نیازمند سطح بالاتری از مراقبت‌ها مانند مشاهده و ارزیابی دوره‌ای وضعیت فیزیولوژیک در هر نوبت کاری، کنترل دقیق علائم حیاتی، برقراری راه وریدی و مانیتورینگ آن، درمان دارویی و بررسی اثرات درمانی و جانبی درمان‌ها می باشد.

سطح ۳: مراقبت نسبی

دارو و درمان	آموزش و حمایت عاطفی	سلامت عمومی	فعالیت های روزمره زندگی (ADLs)				سطح مراقبتی
			تحرک	وضعیت دفعی	بهداشت فردی	تغذیه	
نیاز به ۳۰-۶۰ دقیقه زمان برای دادن داروها، نیاز به بررسی اثربخشی دارو، عوارض جانبی و واکنش آلرژیک، بررسی روانی هر یک ساعت	۱۰-۳۰ دقیقه آموزش و هر ۲-۴ ساعت نیاز به بررسی وضعیت عاطفی در هر شیفت	هر یک ساعت نیاز به بررسی علائم حیاتی و جذب و دفع	کاملاً وابسته می باشد.	نیاز به برداشتن و گذاشتن لگن و لوله ادراری	قادر به انجام مراقبت های زیادی از خود نیست.	نیاز به دادن غذا ولی قادر به جویدن و بلع	سطح ۳

سطح ۴: مراقبت کامل

- وابستگی کامل در فعالیت های ADLs
- به شدت بدحال از نظر فیزیولوژیک
- دارای علائم حاد از قبیل خونریزی، دیسترس تنفسی و ...
- دریافت کننده داروهای متعدد
- مراقبت بیشتر از متوسط (مشاهده و ارزیابی مکرر وضعیت فیزیولوژیک، شناختی و روانی)
- کنترل هر ۲ تا ۴ ساعت علائم حیاتی
- بررسی و اقدامات ویژه تغذیه ای

سطح چهار (مراقبت کامل): بیمار به طور کامل وابسته است و قادر به انجام هیچ یک از فعالیت‌های روزمره خود نیست. در این سطح بیمار از نظر فیزیولوژیک به شدت بدحال و دارای علائم حاد مانند خونریزی، حملات حاد تنفسی و... دریافت کننده داروهای متعدد، نیازمند دریافت مراقبت بیشتر از متوسط شامل مشاهده و ارزیابی مکرر وضعیت فیزیولوژیک، شناختی و روانی، کنترل هر ۲ تا ۴ ساعت علائم حیاتی، بررسی و اقدامات ویژه تغذیه‌ای می باشد.

سطح ۴: مراقبت کامل

دارو و درمان	آموزش و حمایت عاطفی	سلامت عمومی	فعالیت های روزمره زندگی (ADLs)				سطح مراقبتی
			تحرک	وضعیت دفعی	بهداشت فردی	تغذیه	
نیاز به بیش از ۶۰ دقیقه زمان برای دادن داروها، ارزیابی دقیق وضعیت روانی در کمتر از یک ساعت	بیش از ۳۰ دقیقه نیاز به آموزش و حمایت زیاد جهت واکنش های عاطفی شدید	علائم حاد مانند خونریزی، هیپوولمی، دیسترس حاد تنفسی، نیاز به ارزیابی مکرر	بیمار خود و یا با کمک قادر به چرخیدن در تخت نیست.	نیاز به کمک در دفع	نیازمند حمام، مراقبت از مو و دهان	اشکال در جویدن و بلع، گاهی نیاز به تغذیه از راه لوله	سطح ۴

سطح ۵: مراقبت ویژه

- نیازمند حداکثر مراقبت
- مشاهدات و مانیتورینگ مداوم
- دریافت درمان های پیچیده و مداخلات پیشرفته پرستاری
- تحت تهویه مکانیکی
- کنترل هر یک ساعت علائم حیاتی

سطح پنج (مراقبت ویژه): بیمار نیازمند حداکثر مراقبت، مشاهدات و مانیتورینگ مداوم، کنترل هر یک ساعت علائم حیاتی و دریافت کننده درمان های پیچیده و مداخلات پیشرفته پرستاری مثل مراقبت از بیمار تحت دستگاه تهویه مکانیکی می باشد.

سطح ۵: مراقبت ویژه

دارو و درمان	آموزش و حمایت عاطفی	سلامت عمومی	فعالیت های روزمره زندگی (ADLs)				سطح مراقبتی
			تحرک	وضعیت دفعی	بهداشت فردی	تغذیه	
نیاز به مشاهده یک به یک یا بررسی دقیق و مداوم در هر شیفت						سطح ۵	

نکات حائز اهمیت در محاسبه امتیاز کیفی

- تکمیل و ذخیره چک لیست ها در هر ماه به ازای هر فرد
- دقت و رعایت عدالت در تکمیل چک لیست ها
- بازخورد امتیاز کیفی به هر فرد در پایان هر ماه
- ارسال چک لیست امتیازات کیفی بخش به مدیر خدمات پرستاری بیمارستان هر ماه (سرپرستاران)
- ارسال چک لیست امتیازات کیفی بخش و مدیران پرستاری بیمارستان به اداره پرستاری دانشگاه هر ماه (مدیران خدمات پرستاری)
- توجه به فعالیت های مهم و شاخصی همچون آموزش به بیمار، تعهد و مسئولیت پذیری
- توجه به فعالیت های مضاعف، براساس مسئولیت های محوله

جدول محاسبه امتیاز کیفی

جدول شماره ۳: نمره کیفی عملکرد کارکنان گروه پرستاری مرکز

امتیاز	شاخص	شاخص های کیفیت	ردیف
۰/۱	مشارکت فعال در خصوص موازین ایمنی بیمار نظیر شناسایی فعال و ترخیص ایمن و...	کیفیت عملکرد در ساعات حضور	۱
۰/۱	استفاده از پوشش مناسب مطابق با منشور اخلاقی کارکنان		
۰/۱	معرفی خود به مددجو و الصاق کارت شناسایی	رضایتمندی بیماران و همراهان	۲
۰/۱	توجه به حریم خصوصی بیماران		
۰/۱	پاسخگویی و ارائه آموزش مؤثر به بیمار و همراهان		
۰/۱	عملکرد مناسب و به موقع در مراقبت و درمان بیمار	مسئولیت پذیری	۳
۰/۱ - ۰/۳	مسئولیت پذیری در شیفت		
۰/۱	همکاری در ارتقاء میزان آگاهی و مهارت بالینی در راستای سنجه های اعتبار بخشی سایرین (رابطین)	مشارکت در برنامه های نظام سلامت اعم از اعتبار بخشی، بحران و ...	۴
۰/۱	عضویت در تیم CPR		
۰/۱	تعامل مؤثر با همکاران در بخش	رضایتمندی مسئولین/ همکاران	۵
۱/۳	۱/۳	مجموع	

سپاس از توجه شما